

ΣΑΝ
ΣΗΜΕΡΑ**Γεγονότα**

1198 - Ο Ιωάννης Ι΄ Καματηρός γίνεται Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

1305 - Ο Γουίλιαμ Γουάλας, ο οποίος ηγήθηκε της σκωτσέζικης αντίστασης εναντίον της Αγγλίας, συλλαμβάνεται από τους Άγγλους κοντά στη Γλασκώβη και μεταφέρεται στο Λονδίνο, όπου θα προσαχθεί σε δίκη και θα εκτελεστεί.

1583 - Ιδρύεται ο Άγιος Ιωάννης Νέας Γης, η πρώτη αγγλική αποικία στη Βόρεια Αμερική.

1824 - Ελληνική Επανάσταση του 1821: Ο Κωνσταντίνος Κανάρης ηγείται του ελληνικού στόλου στη νίκη του ενάντια στις οθωμανικές και αιγυπτιακές ναυτικές δυνάμεις στη ναυμαχία της Σάμου.

1861 - Αμερικανικός Εμφύλιος Πόλεμος: Για να μπορέσει να ενισχύσει οικονομικά την πολεμική προσπάθεια, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ θεσπίζει νόμο για το φόρο εισοδήματος (3% επί του συνόλου των εισοδημάτων άνω των 800 δολαρίων· καταργήθηκε το 1872).

1861 - Ο Στρατός Ξηράς των ΗΠΑ καταργεί τη μαστίγωση.

1884 - Τίθεται ο ακρογωνιαίος λίθος του αγάλματος της Ελευθερίας.

1901 - Ο Πίτερ Ο'Κόννορ κάνει το πρώτο αναγνωρισμένο από τη Διεθνή Ένωση Ομοσπονδιών Κλασικού Αθλητισμού παγκόσμιο ρεκόρ στο άλμα εις μήκος με 7,61 μ. Το ρεκόρ θα παραμείνει για 20 χρόνια.

1914 - Τοποθετείται στο Κλίβελαντ ο πρώτος ηλεκτρικός φωτεινός σηματοδότης.

1944 - Στη Μάχη στις Καρούτες ο ΕΛΑΣ διαλύει Γερμανικό τάγμα.

1944 - Στη Βαρσοβία αντάρτες ελευθερώνουν 348 Εβραίους σκλάβους εργάτες από ένα στρατόπεδο εργασίας.

1960 - Η Άνω Βόλτα (Μπουρκίνα Φάσο) αποκτά την ανεξαρτησία της από τη Γαλλία.

1962 - Στη Νότια Αφρική φυλακίζεται ο ηγέτης του κινήματος κατά του Άπαρτχάιντ και μελλοντικός πρόεδρος Νέλσον Μαντέλα. Απελευθερώνεται το 1990.

1963 - Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σοβιετική Ένωση υπογράφουν συνθήκη για την απαγόρευση πυρηνικών δοκιμών.

Γεννήσεις

1850 - Γκυ ντε Μωπασσάν, Γάλλος συγγραφέας

1862 - Τζόζεφ Μέρικ, ο «Άνθρωπος-Ελέφαντας»

1906 - Τζον Χιούστον, Αμερικανός σκηνοθέτης

1930 - Νηλ Άρμστρονγκ, Αμερικανός αστροναύτης

1932 - Ανδρέας Φ. Ζαΐμης, Έλληνας πολιτικός

1965 - Στράτος Τζώρτζογλου, Έλληνας ηθοποιός

1968 - Μαρίν Λε Πεν, Γαλλίδα πολιτικός

Θάνατοι

917 - Ευθύμιος Α΄, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

1832 - Δημήτριος Υψηλάντης, Έλληνας στρατιωτικός

1878 - Ιωακείμ Β΄, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

1895 - Φρίντριχ Ένγκελς, Γερμανός φιλόσοφος

1919 - Σπυρίδων Λάμπρος, Έλληνας πολιτικός

1921 - Δημήτριος Ράλλης, Έλληνας πολιτικός

1962 - Μέριλιν Μονρόε, Αμερικανίδα ηθοποιός

1984 - Ρίτσαρντ Μπάρτον, Ουαλός ηθοποιός

1997 - Γρηγόρης Γιάνναρος, Έλληνας πολιτικός

2004 - Αλέξανδρος Δεσποτόπουλος, ιστορικός

Διάλογος με τον Γιώργο Μιχελακάκη για την Ιστορία και την ιστορική συνείδηση

«Πες μου πως βλέπεις την ιστορία για να σου πω ποιος είσαι»

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Όποιος επιθυμεί να επικοινωνήσει με τον Γιώργο Μιχελακάκη ή να καταθέσει τις απόψεις του μπορεί να στείλει email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelpaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Για τους Φαναριώτες, η απόκτηση του σκήπτρου της Μολδαβίας και της Βλαχίας, αποτελούσε την ύψιστη φιλοδοξία. Ο τίτλος του οσπονδάρη (ηγεμόνα) τον οποίον αποχτούσαν δωροδοκώντας πλουσιοπάροχα την Πύλη) μεταβιβαζόταν στους απογόνους τους.

Η ξένη προστασία και η Ελλάδα (4): Το φαινόμενο Ρήγας Φεραίος

Ο Ρήγας Φεραίος υπήρξε από τις πιο εμβληματικές προσωπικότητες για την εποχή του, διότι για να αντιμετωπίσει τις μοναρχίες που εκπροσωπούσαν το σκληρό πρόσωπο της φεουδαρχικής οικονομίας που στηριζόταν στη σκλαβιά των ακτημόνων χωρικών, δεν κατέφυγε στον εθνικισμό. Ονειρεύτηκε μια παν-βαλκανική συνομοσπονδία και αγωνίστηκε για τον ξεσπασμό όχι μόνο των Ελλήνων. Εμπνεόμενος από τα συντάγματα της Γαλλικής Επανάστασης, πρόβαλε για τους βαλκανικούς λαούς ένα δημοκρατικό πολίτευμα όπου όλοι είναι ισότιμοι εμπρός το νόμο, και πως όλοι, άντρες και γυναίκες, έχουν (όχι μόνο απλά δικαίωμα) αλλά υποχρέωση στη μόρφωση. Διακήρυξε, ότι όλες οι θρησκείες πρέπει είναι ίσες, και ότι με την αποτίναξη της τυραννίας θα ωφεληθούν όλοι οι λαοί της βαλκανικής. Με τη δράση του, για να προωθήσει αυτές τις ιδέες, ήρθε σε ρήξη με το Ελληνικό κοτσαμπάσπκο και φαναριώτικο κατεστημένο, το οποίο καθώς είχε συνδέσει την ευημερία του με την διαιώνιση της υποταγής στους τούρκους, τον κατεδίωξαν και τον διέβησαν για να τον παραδώσουν τελικά στους Τούρκους.

Ο Ρήγας Φεραίος (πραγματικό όνομα Αντώνης Κυριαζής), γεννήθηκε στο Βελεστίνο. Τα κοινά γράμματα τα διδάχθηκε από έναν ιερέα του χωριού του. Καθώς διψούσε για μάθηση τον έστειλε ο πατέρας του στα Αμπελάκια όπου εκεί άκμαζε ελληνική σχολή με το όνομα «Ελληνομουσείον». Από αυτό το σχολείο πέρασαν κατά περιόδους διάσημοι τότε έλληνες δάσκαλοι όπως ο Γρηγόριος Κωνσταντάς, ο Ανθίμος Γαζής, ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Νεόφυτος Δούκας, ο Κωνσταντίνος Κούμας και πολλοί άλλοι. Εκεί δίδασκαν αρχαία ελληνική φιλοσοφία, Ανώτερα μαθηματικά, και φυσικές επιστήμες. Η αμπελακώτικη σχολή ήταν από τις πιο προοδευτικές της εποχής, γι' αυτό και δέχθηκε όπως άλλες παρόμοιες σχολές ανά την σκλαβωμένη Ελλάδα, τις επιθέσεις και τον κατατρογισμό των ελληνικών συντηρητικών κύκλων, οι οποίοι διέδιδαν ότι τα μαθηματικά, η γεωγραφία, η φυσική και η φιλοσοφία μειώνουν τη θρησκευτικότητα των ρωμιών.

Ο Ρήγας μετά τη φοίτησή του, δίδαξε σε χωριό του Πηλίου για λίγο, μέχρις ότου ήρθε σε προστριβές με τους τούρκους της περιοχής. Για να μην τον δολοφονήσουν κατέφυγε στην Κωνσταντινούπολη μετά από πρόσκληση του πρεσβευτή της Ρωσίας για να σπουδάσει ξένες γλώσσες. Στην Κωνσταντινούπολη ο Ρήγας, γνώρισε το ελληνικό κατεστημένο των Φαναριωτών

από την καλή και την ανάποδη. Ήταν ρωμιοί ευγενείς ή εξελληνισμένοι βαλκάνιοι, οι οποίοι τυνονότουσαν όπως οι τούρκοι και συμπεριφέρονταν όπως οι τούρκοι. Κατείχαν ανώτερα αξιώματα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, επειδή γνώριζαν τις δυτικές γλώσσες και τη διπλωματία. Τους διάλεγε ο σουλτάνος για να εκπληρώσουν τα σημαντικά καθήκοντα των διερμηνέων, και μπορούσαν να φθάσουν μέχρι τον βαθμό του υπουργού εξωτερικών. Μάλιστα αρκετοί από αυτούς απέκτησαν σημαντική επιρροή πάνω στην Οθωμανική Κυβέρνηση, και έφτασαν να διευθύνουν τις εξωτερικές υποθέσεις της τουρκικής αυτοκρατορίας. Από το 1710 όταν ο Μεγάλος Πέτρος της Ρωσίας πτήθηκε στον πόλεμο με τους Τούρκους, και έχασε το Αζόφ, οι τούρκοι πήραν την συνήθεια να διορίζουν έλληνες ή εξελληνισμένους βαλκάνιους, ως ηγεμόνες στις υποτελείς ηγεμονίες της Μολδοβλαχίας και Βλαχίας. Για τους Φαναριώτες, η απόκτηση του σκήπτρου της Μολδαβίας και της Βλαχίας, αποτελούσε την ύψιστη φιλοδοξία. Ο τίτλος του οσπονδάρη (ηγεμόνα) τον οποίον αποχτούσαν δωροδοκώντας πλουσιοπάροχα την Πύλη) μεταβιβαζόταν στους απογόνους τους. Αν τον τίτλο αυτό τον διατηρούσαν κάμποσα χρόνια, συσσωρεύουν περιουσία αρκετή για να κρατήσει την πολυτέλεια ενός ηγεμονικού οίκου. Αυτή ήταν η προέλευση των τίτλων που κατείχαν οικογένειες όπως οι Κατακουζηνοί, Μαυροκορδάτοι, οι Καλλιμαχίδες κ.α.

Ο Ρήγας Φεραίος στην Κωνσταντινούπολη γνώρισε τον πρίγκιπα Αλέξανδρο Υψηλάντη 1726-1806, μέγα διερμηνέα του σουλτάνου. Ήταν παππούς του μετέπειτα αρχηγού της Φιλικής Εταιρίας, Αλέξανδρου Υψηλάντη 1792-1828. Όταν ο Υψηλάντης έφυγε για το Ιάσιο προκειμένου να γίνει ηγεμόνας της Μολδοβλαχίας, ο Ρήγας τον ακολούθησε ως γραμματέας. Γρήγορα απογοητεύτηκε καθώς διαπίστωσε ότι τα δώρα προς τον σουλτάνο με τα οποία αποχτούσαν την ηγεμονία τα αναπλήρωναν με υπέρογκους φόρους που έβαζαν επάνω στους υπηκόους τους. Αντιλήφθηκε επίσης, ότι το ενδιαφέρον των Ρώσων και των Αυστριακών γι' αυτές τις περιοχές δεν ήταν για να απελευθερώσουν τους λαούς, αλλά για να μπουν αυτοί αφεντικά.

Αυτή είναι η περίοδο που ο Ρήγας επαναστατικοποιείται. Καταλαβαίνει πως οι λαοί δεν μπορούν να αποκτήσουν την ελευθερία τους αν δεν δράσουν οι ίδιοι επαναστατικά. Η ελευθερία δεν χαρίζεται παίρνετε με αγώνες. Αναχωρεί από το Βουκουρέστι όπου κινδύνευε, και καταφεύγει στη Βιέννη. Ήταν η εποχή που ο Ναπολέοντας απειλούσε τις ευρωπαϊκές μοναρχίες και περνιόταν για απελευθερωτής.

Την άλλη Παρασκευή η συνέχεια.